

NOW HIRING

LIGHT SPEED
Logistics Inc.

OUR FAMILY WELCOMES YOU

- | U.S. Singles – Dedicated Truck
- | Desirable Lanes to the U.S.
- | U.S. Teams – New Dedicated Truck
- | Canadian Teams – New Dedicated Truck
- | Comprehensive Company Benefits
- | Flexible Work Schedule

LIGHT SPEED HAS YOU COVERED

Steve Hunt **O** 905.696.0700 **x**7224 **C** 905.229.9011 **E** shunt@lslinc.com
6015 Kestrel Road, Mississauga, ONTARIO L5T 1S8

www.lslinc.com

NATION-WIDE **TALK,**
TEXT & DATA PLAN

2GB
\$35/mo.

chatr
AUTHORIZED DEALER

379 Main St. North, Brampton | 905-451-0379
2456 Lake shore Blvd West, Etobicoke | 416-259-3654

Tuesday, August 17, 2021

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਦੇਵੀ ਇਸ ਵਕਤ ਕੀ ਕਰਦੀ ਪਈ ਹੋਵੇਗੀ!

ਜਤਿਦਰ
ਪੰਨਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਪਣੇ ਚੁਹੱਤਰ
ਸਾਲ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੌਣੀ ਸਦੀ ਵਾਲੇ
ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਵਕਤ ਲੋਕਾਂ
ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ
ਉਠਦੇ ਤੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਏਦਾਂ
ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ
ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ
ਕਿੰਦਾਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸੀ ਤੇ ਚੁਹੱਤਰ
ਸਾਲ ਟੱਪਣ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ
ਕਿੰਦਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ!
ਉਦੋਂ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ
ਵਰਗੇ ਆਗੂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਆਮ
ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੱਖ
ਵਿਰੋਧ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਦੀ
ਅਕਲਮੰਦੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ
ਕਦੀ ਕਿੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਅੱਜ
ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਪਣੀ
ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ

ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ
ਏਨੇ ਉੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ ਸਨ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਲੱਭਦਾ। ਸਰਦਾਰ ਵੱਲ ਭਾਈ ਪਟੇਲ
ਤੋਂ ਖਵਾਜਾ ਅਬਲੁ ਕਲਾਮ ਆਜ਼ਾਦ
ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਉੱਚੀ ਸੌਚ ਵਾਲੇ ਮੰਤਰੀ
ਸਨ, ਡਾਕਟਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ
ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵਰਗੇ ਵਿਦਵਾਨ
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਬੈਣੇ ਕੱਦ ਵਾਲੇ
ਆਗੂ ਇਸ ਡਰ ਹੇਠ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਡਾ ਬੋਣਾਪਣ ਦਿੱਸ ਨਾ ਜਾਵੇ,
ਪਹਿਲੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕੱਦ ਢਾਂਗਣ ਹੁੰਦੇ
ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਸਨ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਕਿੱਕ ਪਾਸੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ
ਸੀ, ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ
ਕਾਰਨ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੌਰਾਨ
ਏਥੋਂ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ
ਏਧਰ ਆਉਂਦੇ ਕਾਫ਼ਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ

ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ - ਵਿਧਿਨ ਪੱਥੀ

-ਵਿਪਿਨ ਪੱਬੀ

ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਿੱਤਾਜਨਕ ਰੂਝਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਲਤਨ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੋਣ ਸਿੱਤਣਾ ਵਧੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਪਾਰਧਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮਕ੍ਰੋਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮੇਸ਼ (ਏ ਡੀ ਆਰ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਤੇ ਐਫੀਡੋਵਿਟਸ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਰਤ ਹੈ, ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਅੰਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, 2009 ਵਿੱਚ 30 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2014 ਵਿੱਚ 34 ਤੇ 2019 ਵਿੱਚ 43 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਾ ਵਧਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫ਼ੀਸਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2009 ਵਿੱਚ 14 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2014 ਵਿੱਚ 21 ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ 29 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਮੂਲ ਸੁਭਾਅ ਹਰ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਣ ਦਾ ਹੈ, ਬੇਡਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰੋਬਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਚੁੱਗ ਹਨ। ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਸਣੇ ਲਗਭਗ ਸਭ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪਈ ਤਾਂ ਕਬੱਡੀ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅੰਦਰ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਉੱਤੇ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰੁਨ ਲੱਗ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਅਗਲੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦੌਰ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਪਿਛਿਦੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ ਪੁਰੁਚਣ ਦਾ ਰਾਹ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਮੰਤਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਆਖਿਰ ਕਬੱਡੀ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਪਹੁੰਚੇ, ਇਹ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਮਹੌਰੋਂ ਉਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਿੱਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਸਿਰ ਪਰਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਮਾਤੀ ਵੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਦੋਖੀ ਨਿਜਾਮ ਹੇਠ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅਜਿਹੇ ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਖੇਡਣਾ ਹੈ ਸਮਾਜਕ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕੌਮ/ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੁਫ਼ਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੰਜਿਲ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੌ ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਇਹ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਰੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤਦ ਤੱਕ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਹੋਟ, ਜਦ ਤੱਕ ਜਿੱਤ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਬਣ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਸਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਫ਼ਲੇ ਦੇਖਣੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹੇ ਵੱਡੇ ਸੁਫ਼ਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਅੰਕਿਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੱਗਭਗ ਸਭ ਸਿਆਸੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਝਿੜਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਆਦਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖਰਾਬ ਵੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧਕ ਪਿਛੇਕਰ ਵਾਲੇ 427 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ 2020 ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 104 ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ 77 ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਵਧੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਭਾਵੇਂ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਟੀ ਵੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਖੋਜ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਹੋਰ ਫੁੰਘਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਜਕਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਜ਼ਾਮ

ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਮੰਤਵ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਕਿਰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੜ੍ਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਜੰਗਲਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਖੇਡੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ

ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਜੋਂ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੀ ਪਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸਮਾਜਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਰੁਚੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਢੰਗ ਤਦੇ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਹ ਗੁੜ੍ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਇਹ ਸਵਾਲ ਗੈਰ ਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਜੋ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਧੇਰੇ ਉਸਾਰੂ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਥੋਂ ਓਦਾਂ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਜਿਦਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਸਰਗਰਮੀ

ਵੇਰਵੇ ਨਾ ਚੱਸਣ ਵਾਲੀ ਕੰਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਐਨ ਵੀ ਰਮੇਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਸੁਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੌਬਰ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਮਿਸ਼ਾਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਕੇਸ ਚੱਲਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਧੀ ਵੀ ਹਨ।

ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਕਿਰਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁ-ਕੋਮੀ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗੁੜਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਵਾਲ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਹਲਕਾ ਫੁਲਕਾ

ਕਸਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਸ਼ਾਬਾਸ ਤੋੜ ਦਿਓ ਇਸ ਦੇ ਦੰਦਾ। ਮਾਰੋ, ਇੱਕ ਹੱਥ ਜਥੁਕੇ ਉੱਤੇ।’ ਉਸ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ, ‘ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੋ?’

ਜੇ ਰਾਈਟ ਨਾਮਕ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਡੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਡਣ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜਹਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਫਨਾ ਵੇਖਿਆ, ਜੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਮਰਹੂਮ ਏ ਪੀ ਜੇ ਅਬਦੂਲ ਕਲਾਮ ਦੇ ਕਥਨ ਹਨ ਕਿ ਸੁਫਨੇ ਤੇ ਦੱਸਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਸਥਤ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲਣ ਵਾਲੇ ਆਜਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਲਗਭਗ ਸੌ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਹਕੀਕਤ ਬਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਦਰਾ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਜਾਦੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਰਾਈਟ ਨਾਮਕ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਡੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਡਣ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜਹਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਫਨਾ ਵੇਖਿਆ, ਜੇ ਸਿਰਫ਼

ਕੋਰੋਨਾ ਦੌਰ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਣਾ ਹੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਾਰਬਕ ਜੀਵਨ ਸਰਗਰਮੀ ਹੈ। ਖੇਤਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਖਾਣਾ ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕਰੋਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਪੈਸਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਿੱਤ ਇਹ ਆਦਾਨ ਸਹਿਤ ਦੀ ਇਜ਼ਜ਼ਤ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਯਤਨਾ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਹਾਂ।’’

ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਰੁਝਾਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਮੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਲਈ ਧਨ ਅਤੇ ਬਲ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਮ, ਪਰ ਸਮਰਥ ਲੋਕ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਨਾ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸੜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਣ ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਡ੍ਰਾਵਾਂ ਨਿਆ ਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਘਾਟਾ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾ ਇਸੇ ਜ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਹਰ ਨਾਮੀ ਬਿਡਾਰੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਬਾਂ ਕਮਾ ਲਏ ਜਾਂਗੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਮਰ ਭਰ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕੀਤੇ ਐਸ਼ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜਾਰੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਬਿਡਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਸਾਲ ਖੇਡ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਏ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਹੋ?”

ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਤੈਪੁਰਲੰਗ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਨੀਲਾਮ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਬੋਲੀ ਲਾ ਕੇ ਖੋਪੜੀ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਫਿਰ ਘਬਰਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ।”

ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, “ਇਹ ਛੋਟੀ ਵਾਲੀ ਲੈ ਜਾਓ।”

ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਖੋਪੜੀਆਂ?”

ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, “ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਜਵਾਨੀ ਦੀ।”

ਸੁਫਨਾ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਜ ਵੀ ਮਨਪ੍ਰਾਵੇ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਨ ਪਰਚਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ।

ਸੁਫਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਗਣਾ। ਮਹਾਨ ਸੁਫਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੁਫਨੇ ਹੇਮਸਾ ਹਕੀਕੀ ਰੂਪ ਧਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੇਮਸਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੇਖੇ ਸੁਫਨੇ ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਣ। ਸੁਫਨੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸਾਇਰ ਨੇ ਵੀ ਖੂਬ ਕਿਹਾ ਹੈ : “ਵਸਾ ਕੇ ਹਰ ਸੁਫਨੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਰ ਜਿੱਤ ਤੁਹਾਡੀ ਤੋਲੀ ਆ ਛਿੰਗੇਗੀ ਬੱਸ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।” ਆਮੀਨ!

ਕਲਲੇਆਮ ਦਾ ਦਰਦ ਸਹਿਣਾ ਪੈ
ਹਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖੀਏ ਹੋਣ
ਵੱਖ ਨਾਲ ਧਾਰੀਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਣ ਦੀ
ਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਕਿਹੜੇ
ਹੋ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਦੇ
ਜ-ਕਰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਕਰਦਾ। ਹਰ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਓਦੋਂ
ਜੜ ਕੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਈ-ਬੀਤੀ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ
ਹੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ
ਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਈ
ਤ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣਾ
ਤ ਕੁਝ ਉਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ
ਟਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਕੈਪਾਂ ਵਿੱਚ ਆਣ ਬੈਠੇ
ਕ ਗਵਾਚੇ ਮਾਲ ਦਾ ਚੇਤਾ ਘੱਟ
ਰਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ
ਈ ਕੱਟ-ਵੱਡ ਅਤੇ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ
ਹੀਆਂ ਜਾਣ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰ ਕੇ ਵੱਧ
ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ
ਧਰ ਜਾਂਦੇ ਕਾਢਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਉਧਾਲ
ਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸੀਨਾ
ਤਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਖੌਤੀ
ਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ
ਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਉਧਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੰ
ਕਦੀ ਹੱਸਦੀਆਂ ਜਾਂ ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦੀਆਂ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੱਕਿਆ। ਉਧਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਪੱਲੇ ਵੱ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਵਰਗਾ ਰੋਣਾ ਹੋ
ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਚੇਤਾ ਅੱਜ
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਉਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੱਲ੍ਹ ਬਣ ਕੇ
ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੀਤਿਆ ਹੋਇਆ
ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਅੱਜ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦੇ
ਕਮਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ
ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾ
ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ
ਨਹੀਂ ਭਟਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਜਿਹੜਾ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਾਟਣ ਉੱਤੇ
ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਕਦੇ ਕੋਈ
ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੰ
ਏਦਾਂ ਦੀ ਪੀਡ ਨਹੀਂ ਜ਼ਰੀਨੀ ਪਈ
ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ
ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ
ਫਿਰਕੇਦਾਰੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜ
ਖੂਨ-ਰੰਗੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਖਰਲੋਕ
ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰ
ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਰਾਜੇ

ਸੋਚੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਰਾਜ ਮਹਿਲ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ
ਦੇ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ
ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧੋੜੀ ਵੀ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇ
ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ। ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਅਫਸੋਸ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਰਾਜੇ ਅਫਸੋਸ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਲੱਗਣ
ਤਾਂ ਰਾਜ-ਕਰਤਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸ
ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 'ਘੋੜਾ
ਘਾਹ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਪਾ ਲਵੇ ਤਾਂ
ਖਾਵੇਗਾ ਕੀ?' ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਰਦ
ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ
ਪੱਤੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਚੜ੍ਹਨਗੇ ਲੋਕਤੰਤਰ
ਦੇ ਰਾਜੇ?

ਇੱਕ ਬੜਾ ਮਾਣ-ਸੱਤਾ ਸ਼ਾਇਰ
ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਬਿਸਮਿਲ ਫਰੀਦਕੌਟੀ,
ਜਿਹੜਾ ਕਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ
ਕਰਦਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਕਰਦਾ
ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕੁਰਹੇ
ਪੈਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਮਸਾਂ ਕੱਢੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਟੀ-ਚੱਟ ਇਸ ਰਾਜ
ਵਿੱਚ ਆਗੂ ਬਣੇ ਸਸੂਹੂ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ
ਬਿਸਮਿਲ ਫਰੀਦਕੌਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ
ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ

ਉਸ ਦਰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਨਾਾ ਸੀ:
ਅੰਨ੍ਹੇ ਦਿਆਂ ਨੈਣਾਂ ਵਿੱਚ
ਆਇਆ ਏ!
ਗੰਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਘੀ 'ਤੇ
ਆਇਆ ਏ!
ਵੇਚੇ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰ
ਖੱਡਣ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਜੀਰਾਂ ਚ
ਆਇਆ ਏ!
ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਤੁਰ ਸਾਲ ਹੰਢਾ ਕੇ ਪੰਡੱਤਰ
ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਆ
ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਰੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਟੋਡੀ
ਦੇਸ਼ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਗ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ
ਆਗੂ ਬਣ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ
ਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਉਸ ਰ
ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਾਇਆਂ
ਜਿਹੜੀ ਕਦੇ ਕੀਤੀ ਹੀ ਨਾ
ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ f
ਬੜਾ ਬੇਰਗਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅ
ਹਰ ਕੱਚੇ-ਪਿੱਲੇ ਦਾ ਲਿਬੇ

ਬਿਆਅ- ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਖੁਮਾਰ ਇਤਹਾਸ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ
ਪਿਆਰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਲਿਖਵਾਇਆ ਅਤੇ
ਗੀਦਾਂ ਦੇ ਪੜਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ
ਸੁਮਾਰ ਸਿਰ-ਪੈਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ।
ਅਲਿਫ-ਲੈਲਾ ਦੇ ਕਿੱਥਿਆਂ
ਵਰਗੀਆਂ ਮਨੋ-ਕਲਪਿਤ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ
ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲੱਭ-
ਲੱਭ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ
ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਜਿਹੜੀ
ਪਹਿਲੀ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ,
ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪੱਖੋਂ
ਨਿੱਗਰ ਸੋਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਸਰਕਾਰ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ। ਅੱਜ ਦੀ
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕਤ ਖੁਦ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ
ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਓਥੇ
ਭੂਤ-ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਡਿਗਰੀ
ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਲਜ ਦੇ
ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਹੈ। ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੂਤ-ਪ੍ਰੇਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ
ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਭਾਸ ਚੰਦਰ

ਬੋਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਬਾਬਿਅਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ
ਤੜਕੇ ਲਾ ਕੇ ਸਵਾਦੀ ਬਣਾਈ
ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੇ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਿੰਦੇ ਬਣ-
ਬਣ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਿਹਿਰ ਨੂੰ ਢਾਹ
ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।
ਏਦਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ
ਦੇਵੀ ਜੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੁੱਕਰ
ਵਿੱਚ ਛੂਪੀ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਗੋਡਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਹਉਂਕੇ ਲੈਂਦੀ
ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਉਹ ਕਰੇਗੀ ਵੀ ਕੀ,
ਜਿਹੜੀ ਨੇਕ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ
ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਛਾ
ਵਾਹਗੇ ਦੀ ਲਕੀਰ ਦੇ ਉਧਰ ਤੇ
ਏਧਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੇ ਸੂਰੂ
ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਲੁੰਧਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ
ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਜਥਮਾਂ ਉੱਤੇ
ਸਿੱਕੜ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਕੱਢਣ ਵਾਸਤੇ ਓਦੋਂ
ਵਾਲੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ
ਛੁੱਕੀਆਂ-ਗੰਡਾਸਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜੋਕੇ
ਫਿਰਕੁ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲਲਕ-
ਰੇ ਮਾਰਦੀ ਸੁਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਦੀ ਦੇਵੀ ਫਿਰ ਸਹਿਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੈਨੂ ਦਾ ਵਖਾਰਕ ਨਿਸ਼ਾਮ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ

-पावेल कुमा

ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਮੁਲ ਸੁਭਾਅ ਹਰ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਣ ਦਾ ਹੈ, ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰੋਬਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਢੰਗ ਹਨ। ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਸਣੇ ਲਗਭਗ ਸਭ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪਈ ਤਾਂ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅੰਦਰ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਉੱਤੇ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਮੰਹੁੰ ਵਰੁਨ ਲੱਗ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਅਗਲੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦੌਰ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਪਿਓਂਦ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਾਂਸਰਸਿਪਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ ਪੁੰਚਣ ਦਾ ਰਾਹ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਮੰਤਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਆਖਿਰ ਕਬੱਡੀ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਪਹੁੰਚੇ, ਇਹ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਿੱਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਸਿਰ ਪਰਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਮਾਤੀ ਵੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਦੋਖੀ ਨਿਜਾਮ ਹੇਠ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅਜਿਹੇ ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਖੇਡਣਾ ਹੈ ਸਮਾਜਕ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕੌਮ/ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਸਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਾਰਬਕਤਾ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਮਿਆਂ ਕਾਢ ਹਨ ਕਿ ਸੁਫਲ ਹੁੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁਦ, ਹ ਤੁਮਾ ਸੁਤ ਹਈ ਦਬ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੌਂਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਨਿਆਂ ਵੀ ਜਾਗਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬੇਚੈਨ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਘੜੀ ਦੀ ਸੂਈ ਵਾਂਗ ਲਗਾਤਾਰ ਟਿਕਟਿਕੀ ਚਲਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਤੇ ਜਿਹਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਜੋਸ ਦੀ ਅੰਗ ਮਚਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੇ ਅਰਜੂਨ ਵਾਂਗ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਉਤੇ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੁਫਲਨੇ ਦੇਖਣਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੱਕ ਹੈ। ਹੋਣਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੁਫਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉੱਤੇ ਪੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਇਹ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਰੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤਦ ਤੱਕ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਹਟੋ, ਜਦ ਤੱਕ ਜਿੱਤ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਬਣ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀ। ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਫਲੇ ਦੇਖਣੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜਿੱਨੇ ਵੱਡੇ ਸੁਫਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਦੁਨੀਆਂ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਅੰਤਿਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ

ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਭਾਵੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਮੰਤਵ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਕਿਰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੜ੍ਹਾ ਰਿਸਤਾ ਸੀ। ਜੰਗਲਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਖੇਡੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਲੋਤੀ-ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਿਆ। ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ, ਨੇਜ਼ਾ ਸੁੱਟਣਾ, ਦੌੜਨ, ਉੱਚੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਤੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜੀਆਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜੀਆਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇਖ ਕੇ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਟੀ ਵੀ ਸਕਰੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿਸਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਦੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਾਲ ਹੋਵੇ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਨਮੂਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਟੋਬਾਜ਼ੀ ਹੋਠ ਮੈਚ ਫਿਕਸ਼ਨਿੰਗ ਤੋਂ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਤੱਕ ਲੰਮੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਏਸ਼ਨਾਈਆਂ ਦੀ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਓ-ਖਿਚੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਖੇਡ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ, ਟੀ ਵੀ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਰਿਸਤਾ ਤੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਜੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜਾਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੂਪ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਜੋਂ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਕਿਰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੜ੍ਹਾ ਰਿਸਤਾ ਸੀ। ਜੰਗਲਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਖੇਡੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਲੋਤੀ-ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਿਆ। ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ, ਨੇਜ਼ਾ ਸੁੱਟਣਾ, ਦੌੜਨ, ਉੱਚੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਤੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜੀਆਂ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇਖ ਕੇ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਟੀ ਵੀ ਸਕਰੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿਸਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਦੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਾਲ ਹੋਵੇ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਨਮੂਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਟੋਬਾਜ਼ੀ ਹੋਠ ਮੈਚ ਫਿਕਸ਼ਨਿੰਗ ਤੋਂ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਤੱਕ ਲੰਮੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਏਸ਼ਨਾਈਆਂ ਦੀ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਓ-ਖਿਚੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਜੋਂ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਹੀ ਪਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਗੈਰ ਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਜੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਧੇਰੇ ਉਸਾਰੂ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਥੋਂ ਉਦਾਂ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਜਿਦਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੂਜੀਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ ਸਾਰਬਕਤਾ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜਨਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਮਿਲਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਤੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਉਰਜਾ ਨਵਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਨਜ਼ਿਕੀਏ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਿਤਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਰਬਕਤਾ ਦਾ ਹਕੀਕੀ ਰੰਗ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਡਾਲਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਾਰਬਿਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਾਰਬਕ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਢੰਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਖਾਤਰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੋਚਣਾ ਅਤੇ

ਉਕਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੁਫਲ ਹਟਾਗ, ਨਿਆਂ ਗੁਡਾਗ ਸਮਾਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਕਾਰ ਤੁਹਾਡਾ ਟੀਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡਾ ਟੀਚ ਆਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅੰਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡਾ ਟੀਚ ਰੋਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਹਰ ਸੁਫਲ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣਾਉਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੇਖਣਾ ਕਿ ਸੁਫਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਛੇਟੇ ਸੁਫਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਜੀਨ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰ ਪਾਉਂਦਾ।

ਵੈਸੇ ਵੀ ਅਜ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਕੱਦ ਤੇ ਲੇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਨਮਰੀ ਦੀ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨੰਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕੋ। ਜੇ ਇਰਾਦੇ ਨੇਕ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਫਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸੁਫਲ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਫਲ ਦੇਖਣ ਵਿਕਲਪ ਠੀਕ ਹੈ। ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਫਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਕਰ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਫਲ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੰਤਰ ਨਾਲ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਸਾਰੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਠਿਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਸ਼ਿੜ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਫਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾਤਮਕ ਤੇ ਅਜੀਬ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਪਦਾਰਥ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੁਨ੍ਹ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਿਆਂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਂਦਾਂ ਦੇਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਉਰਜਾ ਭਰੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ, ਤਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਪਹੁੰਚੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਾਹੈਗਾ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੁਫਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵਰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਰਜਾਤਮਕ ਤੇ ਅਜੀਬ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਂਦਾਂ ਦੇਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਉਰਜਾ ਭਰੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ, ਤਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਪਹੁੰਚੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਫਲ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਦੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਦੀ ਹੈ।

<p>ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਰਲ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵੱਧ-ਘੱਟ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਰਕ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗੁੜ੍ਹਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਦੌਰ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੱਕ ਬੰਦ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਦਰਸਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਪੈਸਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਨਾਲ ਸੁੜੇ ਹਿੱਤ ਇਹਤ ਆਈ ਸਹਿਜੇ ਹੋਵੇਗੀ।</p> <p>ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਕਿਰਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਤੋੜ ਵਿਛੋਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਵਾਲ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਾਰਬਕ ਜੀਵਨ ਸਰਗਰਮੀ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਖਾਣਾ ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਕੈਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਤਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ</p> <p>ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।</p>	<h2 style="text-align: center;">ਹਲਕਾ ਫੁਲਕਾ</h2> <p>ਕੁਸਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਤੋੜ ਦਿਓ ਇਸ ਦੇ ਦੰਦਾ ਮਾਰੋ, ਇੱਕ ਹੱਥ ਜ਼ਖਾਚੇ ਉੱਤੇ।’ ਉਸ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ, ‘ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੋ? ’ ਚੀਕਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਹਾਂ।’</p> <p style="text-align: center;">*****</p> <p>ਇੱਕ ਸੇਠ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ‘ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੇਰਾ ਨੌਕਰ ਕੋਈ ਸਾਮਨ ਲੈਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਇੱਜਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।’ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਹੋਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੁਆਫ ਕਰੋ ਸੇਠ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਕੁੱਤਾ ਵੀ ਜੇ ਸਾਡੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਾਂਗ</p>	<p>ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੇਠ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੁਆਫ ਕਰੋ ਸੇਠ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਕੁੱਤਾ ਵੀ ਜੇ ਸਾਡੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਾਂਗ</p>
--	---	---

ਇਹ ਘਾਟਾ ਸਾਹਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਹਰ ਨਾਮੀ ਖਿਡਾਰੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਲਈ ਐਕਟਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਹਸ਼ਰ ਵੀ ਏਸੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਬੱਡੀ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਫਰ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਬਾਂ ਕਮਾ ਲਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਮਰ ਭਰ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕੀਤੇ ਐਸ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਸਾਲ ਖੇਡ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਏ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਹੋ?”

ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਤੈਮੂਰਲੰਗ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਨੀਲਾਮ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਬੋਲੀ ਲਾ ਕੇ ਖੋਪੜੀ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਫਿਰ ਘਬਰਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ।” ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, “ਇਹ ਛੋਟੀ ਵਾਲੀ ਲੈ ਜਾਓ।” ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਖੋਪੜੀਆਂ?” ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, “ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਜਵਾਨੀ ਦੀ।” ਸੁਫ਼ਨਾ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਜ ਵੀ ਮਨਪ੍ਰਾਵੇ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਨ ਪਰਚਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। ਸੁਫ਼ਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਗਣਾ। ਮਹਾਨ ਸੁਫ਼ਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੁਫ਼ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਕੀਕੀ ਰੂਪ ਧਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੇਖੇ ਸੁਫ਼ਨੇ ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਣ। ਸੁਫ਼ਨੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਵੀ ਖੂਬ ਕਿਹਾ ਹੈ : “ਵਸਾ ਕੇ ਹਰ ਸੁਫ਼ਨੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਰ ਜਿੱਤ ਤੁਹਾਡੀ ਤੋਲੀ ਆ ਛਿੰਗੇਗੀ ਬੱਸ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।” ਆਮੀਨ!

ਸੁਫ਼ਨੇ ਉਹ ਜੋ ਸੌਣ ਨਾ ਦੇਣ

-गोरव्यन गँधी

ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਿੱਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਥੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਸਿਰ ਪਰਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਮਾਤੀ ਵੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਦੋਖੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅਜਿਹੇ ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਿਉਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਥੇਡਣਾ ਹੈ ਸਮਾਜਕ ਸਮੁਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਝੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਰਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕੌਮ/ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੁਹ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਜੋਂ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਖਿਡਾਰੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਹੀ ਪਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸਮਾਜਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਸਿਹਤਸੰਦ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਰੁਚੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਢੰਗ ਤਦੇ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਹ ਗੁੜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤੀ ਜਨ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਕਿਰਤ ਅਮਲ ਨਾਲ ਗੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹੋਣ। ਕਿਰਤ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਹਕੀਕੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਖਿੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਰਤ ਅਮਲ ਤੋਂ ਖੇਡ ਸਰਗਰਮੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਬਕੇਵਾਂ ਲਾਹੁਣ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖੋਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਬਣੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਟੀ ਵੀ ਵਾਲੇ ਖੇਡ ਦਰਸ਼ਕ ਨਾ ਹੋਣ, ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੋਣ, ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਾਰਬਕ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਢੰਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਗੈਰ ਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਜੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਧੇਰੇ ਉਸਾਰੂ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਥੋਂ ਓਦਾਂ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਜਿਦਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੂਜ਼ੀਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ ਸਾਰਬਕਤਾ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜਨਜੀਵਨ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਮਿਲਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਤੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਉਰਜਾ ਨਵਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਰਬਿਕਤਾ ਦਾ ਹਕੀਕੀ ਰੰਗ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਡਾਲਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਾਰਬਿਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਖਾਤਰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੋਚਣਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿ ਜਿਨ ਦੋ ਸੁਣੇ ਹਣਗ, ਤਨਾਂ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜਕ ਦੁਕਾਨ ਅੰਕੜ ਕੁਹੁੰ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡਾ ਟੀਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਹਰ ਸੁਫਲੇ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣਾਉਂਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਜੀਨ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰ ਪਾਉਂਦਾ।

ਵੈਸੇ ਵੀ ਅੱਜ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਕੱਦ ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਤੇ ਪੁਰੀ ਨੰਦ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈ ਸਕੋ। ਜੇ ਇਰਾਦੇ ਨੇਕ ਅਤੇ ਹੋਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਫਲੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸੁਫਲੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਫਲੇ ਦੇਖਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਸਵੇਂ-ਵਿਸ਼ਵਸ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਫਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਫਲਾ ਜਾਦੂ ਜਾਂ ਮੰਤਰ ਨਾਲ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਠਿਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਵਿਡੂਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਫਲੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੁਫਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਰਜਾਤਮਕ ਤੇ ਅਜੀਬ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਪਦਾਰਥਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਂਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦੇਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਉਚੂਰਜਾ ਭਰੇ ਅੰਦਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੂ ਕਰੋ, ਤਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਪਦਿਓ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸੁਫਲੇ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਦੁਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ-ਅਪ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਥੇ ਸੀ, ਅੱਜ ਕਿਥੇ ਹੋ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਹੋਵੇਗੇ? ਸਾਰੇ ਸੁਫਲੇ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬਸਰਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਫਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਾਹਮ ਲਬਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਸੁਫਲੇ ਦੇ ਸਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਉੰਚੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਉਹ ਤਾਕਤ, ਸਹਿਣ-ਸਕਤੀ ਤੇ ਜਜਬਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਮਤੰਤੇ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਾਹਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜ਼ਮਾ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ

ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਹਲਕਾ ਫੁਲਕਾ

ਕਸਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਤੋਡ ਇਓ ਇਸ ਦੇ ਦੰਦਾ ਮਾਰੋ, ਇੱਕ ਹੱਥ ਜਬਾਤੇ ਉਤੇ।”

ਉਸ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ, “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੋ?”

ਚੀਕਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਹਾਂ।”

ਇੱਕ ਸੇਠ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੇਰਾ ਨੌਕਰ ਕੋਈ ਸਾਮਾਨ ਲੈਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਇੱਜਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।”

ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਮੁਆਫ ਕਰੋ ਸੇਠ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਕੁੱਤਾ ਵੀ ਜੇ ਸਾਡੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਹੋ?”

ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਤੈਮੂਰਲੰਗ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਨੀਲਾਮ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਬੋਲੀ ਲਾ ਕੇ ਖੋਪੜੀ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਫਿਰ ਘਬਰਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, “ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਨੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ।”

ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, “ਇਹ ਛੋਟੀ ਵਾਲੀ ਲੈ ਜਾਓ।”

ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਖੋਪੜੀਆਂ?”

ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, “ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਜਵਾਨੀ ਦੀ।”

ਹ ਬੁਝਿਤ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲਾ ਜਾਸ਼ ਧਾਰਨਾਇਆ ਜਾਵਾ ਸੁਫਲੇ ਦਸ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਰਹੁਮ ਏ ਪੀ ਜੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਦੇ ਕਥਨ ਹਨ ਕਿ ਸੁਫਲੇ ਤਦ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਘਾਲਣ ਘਾਲਣ ਵਾਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੁਫਲਾ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਲਗਭਗ ਸੌ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਫਲਾ ਹਕੀਕਤ ਬਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਜੇ ਰਾਈਟ ਨਾਮਕ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਡਣ ਦਾ ਸੁਫਲਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜਹਾਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਫਲਾ ਵੇਖਿਆ, ਜੇ ਸਿਰਭ ਨਾਲ ਪੁਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਫਰ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਮਸ ਐਡੀਸ਼ਨ ਨੇ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜੇ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਬੱਲਬ ਦਾ ਸੁਫਲਾ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਵੀ ਤੇਲ ਦੇ ਦੀਵੀ ਬਾਲਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਹ ਬੱਲਬ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇ ਗਰਾਹਮ ਬੈਲ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਬੈਲੀ ਮਤਲਬ ਘੰਟੀ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਸੁਫਲਾ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਸੁਫਲਾ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਮਨਪ੍ਰਚਾਰੇ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਨ ਪਰਚਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ।

ਸੁਫਲੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਗਣਾ। ਮਹਾਨ ਸੁਫਲੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੁਫਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਕੀਕੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਊਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੇਖੇ ਸੁਫਲੇ ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਣ। ਸੁਫਲੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਵੀ ਖੂਬ ਕਿਹਾ ਹੈ : “ਵਸਾ ਕੇ ਹਰ ਸੁਫਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਿਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਰ ਜਿੱਤ ਤੁਹਾਡੀ ਝੋਲੀ ਆ ਛਿੰਗੇਗੀ ਬੱਸ, ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।” ਆਮੀਨ!

Other Realtors only Promise
But JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH
GUARANTEE

Advertisement
**GUARANTEE
TILL SOLD**

JAG AUJLA

REAL ESTATE BROKER

DIR: 416-371-7777

j.aujla@rogers.com www.jgaujla.com

RE/MAX Realty Specialist Inc., Brokerage

(Independently Owned and Operated)

Off: 905-456-3232

www.BramptonTopRelator.com

Call For a Quick & Free Home Evaluation

www.BramptonQuickHomeEvaluation.com

*2016, 2015, 2014, 2013 **2009, 2008

2012, 2011, 2010) *IREMAX International (2010) **2014

ਪਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ
ਲਿਸਟਿੰਗਾਂ (Listings)
ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ

CALEDON

BRAND NEW HOUSE FOR SALE ON ASSIGNMENT (IN CALEDON)

ਕੈਨੋਡੀ / ਦੁੱਗੁਲ

BRAMPTON

\$749,905

BRAMPTON

\$1,199,905 Bramble Rd./Bovaird Dr.

ਬੋਡ ਨੀਂਹ ਪਰ ਸੈਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਲਾਗਭਾ 2800 ਸੋਵੇਅਰ
ਫੁੱਟ ਏਗਲਾਂ ਵਿੱਚ 42 ਘੋੜੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰਰ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4
ਬੋਰਮ ਅਤੇ 4 ਵਾਸ਼ਮ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਮੌਜੂਦ 10 ਫੁੱਟ ਮਿਨਿਗ।
ਡੈਂਕਾਂਗ ਨੂੰ ਉਪਰ ਨੂੰ ਲੁੱਗ ਹੈ। 19 ਫੁੱਟ ਹਾਥੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ।
ਗਹਾਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਲੁੱਗ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਲਈ ਮਿਨਿਗ।
ਗਹਾਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਲੁੱਗ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਲਈ ਮਿਨਿਗ।
ਵੇਖੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜੇਤੂ ਅੰਜਾਮ ਨਾਲ 416-371-7777 ਤੋਂ
ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

William /Vodden /Main
3 ਬੈਡਰੂਮ, 2 ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਦਾ ਬਹੁਤ
ਸੋਹਣਾ ਘਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2 ਬੈਡਰੂਮ ਦੀ
ਫਿਲਿਪਸ ਬੈਸਮੈਟ ਸੈਪਰੇਟ ਐਟੋਰੈਸ
ਨਾਲ, ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਹੀ ਸਾਰਾ ਘਰ
ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁਲੁ,
ਪਲਜ਼ਾ ਅਤੇ ਬੱਸ ਸਟਪ ਤੋਂ ਲੁੱਝ ਹੀ
ਸਿੰਟਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੇਤੇ।

BRAMPTON

CREDITVIEW & BOVAIRD

(MOUNT PLEASANT)

ਬੁੱਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ 2 ਮੈਨ ਐਟੋਰੈਸ ਵਾਲਾ
ਘਰ, ਤੁਲਾ ਕਾਰ ਗਰਜ, ਇਨ ਕੈਂਪਿਨ ਕਿਲਾ
ਬੈਕਸਪਾਲੇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਬੁੱਲਾ ਪਸ਼ਟਰ ਬੈਡਰੂਮ
ਇਨਸ਼ਟ ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਅਤੇ ਵਾਕਾਇਨ ਕਲਾਸਿਟ ਦੇ
ਨਾਲ। 2 ਬੈਡਰੂਮ ਦੀ ਫਿਲਿਪਸ ਬੈਸਮੈਟ, ਬੁੱਲਾ
ਡੈਂਕਾਂਗ ਵਿੱਚ ਵਾਕਾਇਨ। ਘਰ 2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ
ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਉਪਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ:
\$1,299,905

ਲਾਗਭਾ 2900 ਸੋਵੇਅਰ ਫੁੱਟ ਦਾ ਫਿਲਿਪਸ
ਘਰ। 5 ਬੈਡਰੂਮ, 4 ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਅਤੇ 2 ਬੈਡ-
ਰੂਮ ਦੀ ਸੈਪਰੇਟ ਐਟੋਰੈਸ ਵਾਲੀ ਫਿਲਿਪਸ
ਬੈਸਮੈਟ, 1 ਓਕ ਸੋਵੇਅਰ ਕੇਮ, ਹਾਰਡਵੈਂਡ
ਅਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ਿਕ ਵਾਲੋ, ਪੋਟ ਲਾਈਟ, 1
ਮਾਸਟਰ ਬੈਡਰੂਮ ਵਿੱਚ 5 ਪੀ.ਸੀ. ਫਿਲਿਪਸ
ਅਤੇ ਵਾਕਾਇਨ ਕਲਾਸਿਟ ਦੇ
ਵਾਕਾਇਨ ਕਲਾਸਿਟ ਦੇ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਹੂਲਤਾਂ।

Orangeville Ontario L9W3X5

Orangeville Dufferin ਦੇ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ

5780 ਸੋਵੇਅਰ ਫੁੱਟ ਦਾ ਆਟੋ ਬਾਡੀ ਸਪਾਂ 1

ਏਕਤ ਦੀ ਜਾਗਾ, 3 ਗਰਜਾਂ ਡੇਰੇ 15 ਫੁੱਟ

ਉਚਾਈ, 4 ਵਾਸ਼ਰੂਮ, 100 + ਕਾਰ

ਪਾਰਕਿਨਾ, ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਟੋ ਬਾਡੀ,

ਕਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਬੈਕ ਸਾਈਟ ਉਪਰ ਕੋਈ

ਹੋਰ ਬਿਸ਼ਨਸ ਚੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਆਦਾ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 416-371-7777

ਸੰਪਰਕ: \$1,299,905

Mayfield Rd

Moorean Dr

Gore Rd

Countryside Dr

10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6

BRAMPTON, ON L6P 4K6

(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)

Tel : 905-794-5111

EYE CARE

Comprehensive Eye Exam

Diagnostic Imaging & Testing

Glaucoma Testing

OUR SERVICES ALSO INCLUDE -

- Direct Billing to all major insurance companies - Special Testing on-site - High quality lenses and custom frames

Book your appointment
Call Now at (905) 915-9255
Full Time Doctors available 6 days a week

Address: 25 Cherrycrest Drive, Unit #4, Brampton, ON, L6P 3W4

www.riverstoneeyecare.com

Dr. Randhawa Dentistry

Your own dentist who really cares for you

We Provide the following Services:

- Dental Crowns, Veneers & Bridges
- Dental Fillings & Gum Treatment
- Root Canal (RCT), Dentures, Extraction
- Kids Dentistry
- Wisdom Tooth Surgery
- Invisalign (Invisible Braces)
- Digital X-Rays System
- Teeth Cleaning & Whitening
- Cosmetic Dental Treatment

INVISALIGN & BRACES INCLUDING CLEAR BRACES

Invisible Braces ਸਿਹੜੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਨਾਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾਂ।

Show Your Smile More With Invisible Braces!

**Dr. Samreet Kaur
Randhawa**

General Family Dentist

New Patients welcome
Deal Directly with all Insurance Companies

NEW LOCATION

10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6

BRAMPTON, ON L6P 4K6

(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)

Tel : 905-794-5111

Mayfield Rd

Squire Ellis Dr

Countryside Dr

Asian Food Centre

Rakhi SALE

We have large variety of Rakhi

www.AsianFoodCentre.com 13TH AUG TO 23RD AUG 2021 Fresh Fruits, Vegetables, Indian & Canadian Grocery

GOLDEN TEMPLE ATTA (YELLOW BAG) \$9.99 20LB REG. \$12.99	TAJ ATTA \$9.99 EA REG. \$11.99	HERO ATTA 20LB \$7.99 EA REG. \$9.99	MOTHER DAIRY PANEER \$3.99 EA REG. \$4.99	APNA TASTE RASMALAI \$6.99 EA REG. \$8.99	APNA TASTE GULAB JAMUN \$4.99 EA REG. \$5.99
INDIA GATE ROZANNA RICE \$8.99 20LB REG. \$10.99	AFC DIAMOND RICE \$8.99 20LB REG. \$10.99	ASIAN SILVER RICE \$7.99 20LB REG. \$9.99	SAFFRON \$1.79 1G REG. \$2.99	ASHOKA TANDOORI NAAN \$1.99 2PC REG. \$2.49	DEEP TANDOORI NAAN \$2.29 3PC REG. \$3.99
VERKA BROWN SUGAR \$8.99 10LB REG. \$10.99	KTC MUSTARD OIL \$3.99 750ML REG. \$5.99	APPY FIZZ \$1.99 1LTR REG. \$2.49	PACHRANGA FOODS MIX PICKLE \$3.49 800G REG. \$4.49	MIRCH MASALA PLAIN PARATHA \$5.99 25 PC REG. \$6.99	DEEP TANDOORI NAAN \$5.99 25 PC REG. \$6.99
KTC COCONUT OIL \$3.99 20KG REG. \$5.99	TETLEY TEA \$4.49 450 GM REG. \$5.99	RED LABEL TEA \$4.49 450 GM REG. \$5.99	SENSO ASST PREMIX TEA \$4.99 220GM REG. \$5.99	MAZOLA CANOLA/VEG OIL \$3.49 1L REG. \$4.49	CAVENDISH PATTIES \$2.49 600G REG. \$3.49
HALDIRAM SOAN PADDI \$1.79 250G REG. \$2.99	UDUPI SONA MASOORI \$12.99 20LB REG. \$14.99	BRITANNIA TIME PASS CRACKERS \$0.99 312 GM REG. \$1.19	AFC LAUNDRY SOAP \$2.99 1KG REG. \$3.99	PAKISTANI ROOHAFZA \$3.49 800G REG. \$4.49	QUALITY IDLI RICE \$5.99 250G REG. \$6.99
EMIRATES NEST PASTA \$1.29 400G REG. \$1.99	POPULAR SOYA CHAAP \$4.99 800G REG. \$5.99	BRITANNIA MILK & WHEAT RUSK \$1.49 305 GM REG. \$1.99	BRITANNIA MILK RUSK \$2.99 360GM REG. \$3.99	HEINZ TOMATO KETCHUP \$3.99 1L REG. \$5.99	HEINZ KETCHUP \$3.99 1L REG. \$5.99

ASIAN FOOD CENTRE

VARIETIES OF SWEETS AVAILABLE

VARIETIES OF RAKHI AVAILABLE

10 Westmore Dr 416-740-3262 MEAT SHOP AVAILABLE 1075 Ceremonial Dr 905-502-1600 MEAT SHOP AVAILABLE 621 Wanless Dr 905-495-3336 MEAT SHOP AVAILABLE 2120 N Park Dr. 905-793-1338 MEAT SHOP AVAILABLE 10510 Torbram Rd. 905-790-0030 MEAT SHOP AVAILABLE 10 Pannamill Dr. 905-913-8017 MEAT SHOP AVAILABLE

ETOBIKOKE MISSISSAUGA BRAMPTON BRAMPTON BRAMPTON

10 Airport Rd B Lacoste Blvd. 905-794-8109 MEAT SHOP AVAILABLE 40 Airport Rd B Lacoste Blvd. 905-794-8109 MEAT SHOP AVAILABLE 621 Wanless Dr. 905-793-1338 MEAT SHOP AVAILABLE 2120 N Park Dr. 905-793-1338 MEAT SHOP AVAILABLE 10510 Torbram Rd. 905-790-0030 MEAT SHOP AVAILABLE 10 Pannamill Dr. 905-913-8017 MEAT SHOP AVAILABLE

TOLL FREE 1-800-708-9232